

Pauli Heikkilä - Markku Paretskoi

VANHAT HERRAT

Banana Press 1989
72 s. 60 mk

Vanhat herrat on suppeaa laajemmissa piireissä noussut eräänlaiseksi kultisarjakuva. Vuosikymmenen alussa tamperelaiseen opiskelijalehteen Aviisiin ilmestynyt sarjakuva sai huumorilehti Pakkasiin kautta tuen uusia lukijoita. 1986 herrat kävisivät Iltä-Sanomien kuukauden kotimaisena sarjakuvana. Päättöpäin katsoen sarjakuva on kurinalaisen näköinen, jopa tiettyyn jäykkyyteen asti. Pauli Heikkilä ei päästä maailmalle yhtään viimeistelemättömää kuvaa, ja tämä luo sarjaan sen tunnusomaisen raskauden. Huolellisuudella on myös hyvät puolensa: kuvien jäyhästä yleisilmeestä tulee sarjakuvan oleellinen osa. Samalla piirrokset ovat klassisia, konstailemattomia. Sarjakuvaa vähän lukevankin on helppo päästä niihin sisään.

Silti Vanhat herrat ei ole mikään tusina-sarjakuva, päinvastoin. Sarjakuvan harvainen julkaisu on eduksi, muutama sivun pituiset tarinat ovat tasapainoisia kokonaisuuksia. Vaikka albumin sarjakuvat on koottu seitsemältä vuodelta, on niiden aikakerrostumia vaikea havaita. Se kertoo siitä, että Vanhojen herrojen maailma on kerran luotuna luotettava ja itsensä kaltainen.

Sarjakuvan esikuvat ovat niin monet ja ilmeiset, että niitä ei oikeastaan kannata edes listata. Tämä on myös oleellinen osa Vanhojen herrojen viehätystä, se on populaarikulttuurin, elokuvien, rock-musiikin ja sarjakuvien sulatusuuni. Yleensä keitos on palsti onnistunut, myös hauska.

Tämä on myös Vanhojen herrojen paradoksi. Väittäessään olevansa arvoja kumartamaton ja niitä pilkkaava, se ihailen hyväksyy ja hyödyntää populaarikulttuurin kliseet. Vanhat herrat on konservatiivinen sarjakuva.

Heikki Jokinen

Roger Leloup
Yoko Tsuno

1. SUPERTYKKI 2. HONG KONGIN LOHIKÄÄRME

Suomennos: Metsänen (1),
Lauri Narinen (2)
Semic-kirja 1988
46 sivua 28 mk

Ruutu- ja Non Stop-lehdistä tutun japanilaisen elektroniikkainsinöörin seikkailut jatkuvat taas Suomessa melkein 10 vuoden tauon jälkeen. Uudet albumit ovat ennen Suomessa julkaisemattomia.

Tarina *Supertykki* tapahtuu Malakan niemimaalla pienessä valtiossa, jossa japanilainen asekauppias järjestee valankumousta. Apunaan hänellä on II maailmansodan jäämistöstä löytynyt 500 mm rautatietykki, jolla hän aikoo pommittaa maan pääkaupunkia.

Hong Kongin lohikäärme tapahtuu nimensä mukaisesti Hong Kongissa ja tarinan aineksina ovat geenimanipulaation tuloksena aikaansaatu jättiläiskokoinen liskoeläin ja samannäköiseksi rakennettu yhdistetty mekaaninen lisko ja sukellusvene.

Visuaalisesti *Leloupin* kerronta on moitteetonta. Hän oli työssä *Hergen* studioilla 15 vuotta vuoteen 1969 asti, jolloin hän loi Yoko Tsunon, ja siellä hän omak-sui saman huolellisen esineiden ja miljöö-ön kuvaustavan, josta Tintti on tunnettu. Samaa keinoa käyttävät tietokirjailijat: antamalla lukijalle paljon yksityiskohtia peitetään näkyvistä se soikka, että kokonaisuus on kaukaa haettu.

Leloupin piirrostyylillä ei ole paljon muutunut vuosien kuluessa. Ykon kumppanit Vic ja Pol piirrettiin alussa tyypillisellä

belgialaisella puoliksi karrikoidulla tyyllillä. Näissä albumeissa Polin pallonenä on jo muuttunut realistisemman näköiseksi ulokkeeksi.

Tuo realismi on tietysti suhteellinen käsite. Ykkösalbumissa Yoko lentää mereen kun helikopterissa tapahtuu räjähdys. Hän ui rantaan pinnan alla ja kun hän pääsee rantaan hänen kamppauksensa on edelleen moitteettomassa kunnossa.

Edellämäinnittuun tykkiin tekijä on ottanut mallia Kruppin rakentamisesta rautatietykistä, joista suurin, 800 mm kalibrin tykki tuli käyttöön Saksassa 1942. Se oli vaikuttavan näköinen laitos, mutta nykyisenä ohjusten aikakautena auttamattomasti vanhentunut.

Itseasiassa se oli vanhentunut jo valmistuessaan. Sillä ei osunut tarkasti kymmenien kilometrien päässä olevaan maaliin ja sen käyttö oli niin hankalaa, että samoilla resursseilla saatiin pommitettua vihollista tehokkaammin käyttämällä lentokoneita ja tuolloin voimakkaan kehitystyön kohteena olleita ohjuksia. Aseen psykologinen merkitys sensijaan oli suuri.

Tekijä ilmeisesti käyttää tykkiä tarinassa vain sen visuaalisen vaikuttavuuden vuoksi. Samoin *Hong Kongin lohikäärmeestä* saa sen vaikutelman, että tekijä on ensin sijoittanut lohikäärmeen Hong Kongin satamaan ja sitten punonut juonen jolla se tehdään mahdolliseksi.

Vaikutelmaa lisää se, että kummassakaan albumissa ei konnia esitellä sen kummemmin, vain sen verran että saadaan juoni kulkemaan. Mutta tämä on pieni puute albumien kohderyhmän kannalta. Tervehenkistä nuorten viihdettä.

Pauli Ruonala

Leloup

Benoit Sokal AMERZONIA

Tarkastaja Ankardon tutkimuksia.

Suomennos: Heikki ja Soile Kaukoranta.
Tekst. Jari Rasi.
Jalava 1988 1989.
48 s. 45 mk

Ankardo jatkaa valvaista taaperrustaan tällä kertaa uusissa maisemissa. Paikka on oloiltaan ilmeisen epävakaa Amerzonian, tasavalta Latinalaisessa Amerikassa. Siellä on tapahtunut taas yksi vallankaappaus, jonka seurauksena tarinan päähenkilö, professori Valembois pääsee vapautteen. Ankardon tehtävä olisi saattaa mies pois maasta.

Mutta Valemboisilla ei ole aikomusta poistua Amerzonista. Hän uskoo amerzonialaiseen legendaan valkoisista linuista ja haluaa johdattaa kansan nousuun osoittamalla myytin todeksi.

Vastustamaton taipumus ajautua tapahtumiin sotkee Ankardon kuvioihin. Hän ampuu amerzonialaisotilasta pohkeen sijasta pernaan ja joutuu pakemaan; minne muualle kuin Valemboisin etsimään lintuja viidakosta.

Sokal on jälleen seikkailun alkulähteilä. Heti ensi silmäyksillä tulee mieleen Werner Herzogin elokuva *Aquirre*, eikä kauaa kulu kun vaikutelmiin tunkevat myös kaupallisemman koneiston tuotteet, etenkin Oliver Stonen *Salvador* ja sarjakuvista Altanin *Ada*, Manaran *Bergman* ja niin edelleen...

Sokal on toki jatkuvasti hyödyntänyt kirjojen, elokuvan ja sarjakuvan kliseitä. Mutta nyt lainat pursuavat yli. Ne suorastaan jäävät päälle eikä tarinaan tule omaa yhtenäistä jännitystä. Laskelmointi haisee.

Kun Usvahäät oli Ankardon tarinoissa hiottujen episodien johdonmukainen huikea summa ja Sokal ehti jo pikkusarjassaan asiaankuuluvasti tappaakin Ankardon, mihin Amerzonialla pyritään? Mitä me emme vielä tiedä Ankardosta?

Vai onko nyt kaiken äänneen sanomisen aika? Todellista maton vetämistä jalkojen alta ainakin on Ankardon tilitys löyhkäävän elämän ihanuudesta.

Amerzonian on kyllä piirrostyylillä kauris ja johdonmukainen albumi. Väriskaala on entistä pelkistyneempi ja mielenkiintoisesti päähenkilön tunteja seuraava. Se on vilpittöä ja uusi ratkaisu.

Todellisuus on sävyistä riippumatta kelmeä. Puhtaita sävyt ovat vain jumalaisen kauniin Carmenin mielikuvituksessa, jonka Sokal kuvaa koskettavasti. Mutta ei silti malta olla revittelemättä romantiikkaa puoltaan vaan piirtää tirauttaa entisten jatkoksi uuden katkeran tipan Ankardon silmäkulmaan.

Petri Kempainen.

Mezzera

J.-C. Mezzera - P. Christin

BROOKLYNISTÄ KOSMOKSEEN Avaruusagentti Valerianin seikkailuja

Suom. Marja Luoma.
Tekst. Jari Rasi.
Jalava 1989.
48 s. 45 mk

Avaruusagentti Valerianin selvitysmiesvirka maan päällä jatkuu. Albumissa Pariisista Kassiopeiaan Valerian oli Ymmälään Ranskassa riehuvien kaivos-, metro- ja vesihirviöiden kanssa. Miksi mielikuvitukselliset, lähinnä osiistoriallisilta vaikuttavat hurjimmukset riehuvat 1980-luvun yhteiskunnan vitsauksina?

Pariisista Kassiopeiaan vatvoi vyyhtiä, jossa sokeentui toisiinsa Maan oudot tapahtumat. Zomukin planeetan neljän elementin pyhäkön ryöstö ja ylikansallisten yhtiöiden valtataistelu. Brooklynistä Kosmokseen purkaa tätä sotkua. Valeriania tehokkaammin asioita selvittävät perusranskalainen Albert ja Kassiopeian tähdistöä käsin asioihin etäisyyttä otta-va Laureline.

Valerianin antisankaruus korostuu matkan varrella yhä enemmän. Galaxyyn sähläävä avaruusagentti kärsii repivästä migreenistä, rämpiä sänkyyn vakoojaksi osoittautuvan ystävänsä kanssa ja onnistuu ainostaan saamaan tuhoa aikaan Pompidou-keskuksen lasiputkistossa.

"Liikkuvien taivaankappaleiden rajattoman runollisuuden" ympäröimänä neuvokas Laureline puolestaan kehii vyyhtiä huomattavasti tehokkaammin auki. Naisagentin viileänsinisessä kosmisessa säteilyssä tiivistyvät pureva ironia, tehokkuus ja oivaltavuus. Vastakkainasettelu

kärjistyy, kun kuvakerronta kuljottaa rinnakkain kylpyhuoneessa krapulaa potevan Valerianin koettelemuksia ja Laurelinen järjestelmällistä ongelmanratkaisua avaruudessa.

Valeriania hämmentävä tehtävä vie hänet ennen pitkää valtameren yli, lumiseiseen, sohjoiseen Brooklynin, Hill Street Bluesin maisemiin. Ranskalaisesta horisontista katsoen ylikansallisten mammuttiyhtiöiden vallankäytön pesäpaikka on tietysti New York. Siellä taistellaan uusia, yhä tehokkaammista energiamuodoista. Sieltä löytyvät aineimmat liike-miehet, jotka ovat valmiita käymään kauppaa avaruuden hirviöiden kanssa saadakseen yhä enemmän valtaa.

Loppuratkaisu jää - yllätys - Laureline naisellisiin käsiin: "Minä tiedän miten kaikkien lajien urosten pää toimii..." Laureline sonnustautuu kaulapantaan, mustaan korsettiin ja piikkikorkosaappaisiin ja saa roistot tuhoamaan toisensa. Avaruusteministi pelastaa "kosmoksen ainoan planeetan, joka on riittävän kehittynyt ja riittävän hullu" ryhtyäkseen leikkimään itselleen vieraalla teknologialla.

Pariisista Kassiopeiaan ja Brooklynistä Kosmokseen liikkuva moraalinen tarina on loppujen lopuksi ideatasoltaan ja "kirjalliselta" kerronnaltaan kiinnostavampi kuin visuaalisesti. Äärettömät avaruudetaimat, zomien ummehtunut planeetta ja muutamat nuuskaiset, räjähtävät Brooklynin näkymät ovat kuvien parhaimmistoa, mutta kaiken kaikkiaan kokonaisuus etenee kovin haaleasti ja tasapaksusti. Kun ottaa huomioon, että tässä ollaan kuitenkin pelastamassa maailmaa ihmisen tyhmyydeltä.

Leena-Maija Rossi

Alan Moore, Brian Bolland
ja John Higgins

Batman TAPPAVA PILA

Suom. Riku Perälä.
Tekst. Heimo Lepikkö. -
Semic 1989.

Viisikymmenvuotias Lepakkomies on ole-
massaolonsa aikana kokenut monta las-
kukautta ja renessanssia. Kun **Bob Ka-
ne, Jerry Robinson** ja **Bill Finger** istahti-
vat alkuvuodesta -39 hämmästelämään
vuotta aikaisemmin syntyneen Teräsmie-
hen yllättävää suosiota, tuskin kukaan
heistä aavisti, kuinka elinvoimaisen sarja-
kuvasankarin heidän yhteistyönsä tuot-
taa.

Teräsmiehen tavoin myös Batman oli
väliön menestys: jo seuraavana vuonna
se sai oman nimikkolehden. Samalla
syntyi Ihmepoika Robin, omalaatuinen
konnavalikoima, ja vähitellen kokonainen
bat-maailma, joka rekvisiitan suhteen
saavutti huippunsa 50- ja 60-luvuilla.
Vuonna -66 alkanen camp-henkisen tv-
sarjan myötä Batmanin suosio kasvoi pil-
viin, mutta seuraavan vuosikymmenen
vaihteessa pönäkkä sankari oli jo totaali-
sesti out.

Uuden bat-villityksen juuret juontavat
80-luvun puoliväliin, jolloin Detective Co-
mics alkoi elvyttää puolikuollutta Lopak-
komiestä. Amerikkalaiset olivat hieman
jälkijättöisesti havainneet, että sarjakuvaa
tulisi markkinoida aikuistuneemmalle luki-
jakunnalle. Tekohengitystä haettiin eu-
rooppalaisesta laatusarjakuvasta, johon
ennakkoluulottomat tekijät yhdistivät
postmodernin kuvataiteen rakennepä-
teitä.

Suomessa uudella periaatteella synny-
tettyyn Batmaniin saatiin tutustua vuonna
-87 Semicin julkaistessaan **Frank Mille-
rin** piirtämän ja kirjoittaman tarinan *Yön
ritari*. Tämä amerikkalaisen 80-luvun sar-
jakuvan merkkiteoksiin kuuluva eepos
esittelee meille keski-ikäisen, pöyhitty-
neen sankarin, joka entistä katkeroitu-
neempaan ja kynisempään aloittaa jäl-
leen sotansa rikollisuutta vastaan.

Hieman hillitymmissä tunnelmissa liik-
kuu viime vuonna Yhdysvalloissa ilmesty-
nyt *Tappava pila* (Killing Joke), joka ker-
too mielisairaana rikollisen, Jokerin, ja
neuroottisen sankarin, Batmanin, kohtaam-
misesta. Vastaavanlaisia yhteenottoja on
Batman-lehdissä esitetty jo kymmenien
vuosien ajan - Jokerin hahmohan on yhtä
vanha kuin Batmaninkin. Tappava pila on
kuitenkin sekä juoneltaan että grafiikal-
taan totutuista kaavoista poikkeavaa toi-
mintasarjakuvaa.

Tässä **Alan Mooren** kirjoittamassa tari-
nassa kieroutuneen huumorintajun omaava Jokeri karkaa vankimielisairaala-
lasta. Hän kidnappaa vanhan poliisipääl-
likkö Gordonin ja ampuu tämän tytärtä
Barbara. Gordonin avulla Jokeri haluaa
todistaa, että kuka tahansa voi seota pahan
päivän sattuneessa. Gordon joutuu jul-
man ja nöyryyttävän manipulaation koh-
teeksi; tämän "pilan" näyttämönä toimii
rappeutunut huvipuisto, josta Jokeri on
tehnyt painajaismaisen kauhujen tiiviolin.

Batmanin saapuminen keskeyttää Jokerin
aiheet. Näiden arkki-vihollisten koh-

Moore ym.

taaminen purkautuu aina väkivaltaisesti.
Tappavan pilan taisteluajaksi on realisti-
nen ja ahdistava ja se päättyy vihollisten
saavuttaessa pessimistisen yhteisymmä-
ryksen. Heidän kolikko naurunsa hukkuu
sateiseen yöhön.

Jokeri on aina ollut mystisin ja pelotta-
vin Batmanin vihollisista. Tässä albumis-
sa selitetään Jokerin persoonallisuutta
esittämällä takaumia hänen menneisyyt-
tään - mutta samalla annetaan ymmär-
tää, etteivät hänen muistikuvansa ole
välttämättä oikeita.

Brian Bollandin grafiikka hakee teho-
keinoja 60-luvun sankarisarjakuvista,
jonka rytmiikkaa hän määrätietoisesti rik-
koo eurooppalaiseen malliin. Hänen visu-
aalinen kielensä on joustavaa ja dynaa-
mista, ja kerrontaa alleviivava **John Hig-
ginsin** leimuava värit.

Tappava pila yhdessä **Bill Sienkiewiczin**, **Howard Chaykinin** ja Frank Millerin
teosten kanssa uudistaa amerikkalaista
sankarisarjakuvaa: enää ei ole kyse lap-
sille suunnatusta seikkailusta vaan graafi-
sosti taitavasta aikuisten toimintavihteos-
ta. Batmanista on vanhoilla päivillään tu-
lossa kulttihahmo, jonka psykopaattisessa
angstissa tiivistyy väkivaltaisen maail-
man miellettömyys.

Harto Hänninen

SUURI KURPITSA 25

Suuren kurpitsan sarjakuvaseura 1989
64 s. 20 mk.

Tiedämme, että varsinkin sinänsä
mitättömillä yksityiskohdilla on tapana
tehdä suvaitsevasta yhteiselosta sietä-
mätöntä.

Pauli Kallion ja Sami Toivosen
Ihmisen riittämättömyydestä kuvaa
tilannetta nuoren miehen näkökulmasta.
Miten käy, jos muuten mukavalla
kumppanilla onkin valtavat kainalokar-
vat?

Voiko tilanteen aiheuttamaa, peräti
kyvyttömyyteen johtavaa hämmennystä
selittää järjestyksellä? Onko kaino karvojen-
lyhennyspyyntö romanssissa kohtuulli-
nen, kun hihoista pursuavat takut
estävät myös järjellisen keskustelun?

Ihmisen riittämättömyydestä on
kaunis esimerkki Kallion ja Toivosen
yhteistyön tuottavuudesta. Kalliolle on
rytmityksen taju, Toivosella piirtäjän
lahja. Mitä jumalaista seuraavaksi on
odotettavissa?

Eroottisten ongelmien äärellä on
myös Joakim Pinenen Kataleptinen
valkopesu-sarjassaan. Tarinassa nallen
pyrkimyksenä on ostaa pornolehti.
Mutta hän on oppinut häpeämään
ostamista niin pahasti, että itseinhon
hiki tirsuu. Vihdoin lehden saatuaan hän
ei edes pysty kunnolla avaamaan sitä.
Vaan kokee sen roskiin heitettävän yö-
köttäväksi.

Sillä tavalla ihmisiä syyllistetään.
Numerossa on paljon muitakin
upeaa: Kim Deitchiä, Comics Journalista
lyhennetyt Deitch- ja Hernandez -haas-
tattelut ja paketti USA:n luoteisrannikon
sarjakuvaa, Peter Baggesa alkaen. Ja
Pekka A. Mannisen Dori Seda -ylistys.
Sisäkansissa on Kati Kovacsin iloisia
alastonkuvia. Miksei häntä tai hänen
toitään nähty Kemin eroottisilla sarjaku-
vapäivillä?

Miksei Suurta Kurpitsaa vieläkään
palkittu Lempillä?

Vastaa, Porkola!

Petri Kempainen

Kati Kovacs

Jean Giraud - Jean Michel Charlier

KADONNUT KAIVOS KULTAINEN LUOTI Luutnantti Blueberryn seikkailuja

Suom. Marja Luoma.
Tekst. Jari Rasi.
Jalava 1988, 1989.
45 mk 48 s.

Giraud'n piirtämä ja Charlier'n käsikirjoit-
tama Luutnantti Blueberryn seikkailuja on
lännessarjakuvan huippuja. Sen kilpaili-
jaksi yltää kai vain Hermannin Red Dust.
Molemmat ovat eurooppalaisia. Amerik-
kalaiset - joiden omin genre western peri-
aatteessa on - eivät ole koskaan pääs-
seet samaan.

Viime kesänä Kultaisen luodin myötä
täydentynyt kaksiosainen tarina on aikai-
semmin ilmestynyt jatkosarjana Zoomis-
sa 70-luvun alussa. Koska Zoomit alkavat
olla vaikeasti tavoitettavissa, on uusinta-
julkaisu paikallaan.

Giraud ja Charlier eivät koskaan ole
kaihtaneet antamasta tarinoilleen run-
saasti pituutta. Yksiosaisia Blueberry-
seikkailuja ei ole montaa. Nykyisin me-
neillään oleva seikkailu taitaa tavoitella jo
ennätyksiä ja tarinan kiemuraisuus ja

Daniel Torres

TRITON

Roco Vargasin seikkailuja

Suom. Timo Lallo.
Tekst. Annette Tuunainen.
Jalava 1989.

Espanjalainen **Daniel Torres** on pysynyt
hämmästyttävän kauan tuntemattomana
suomalaisille: *Kylmä Metall* taitaa olla ai-
noa Torresia julkaissut suomalaislehti.
Amerikkalaisen *Heavy Metal*-lehden luki-
joille Torres onkin jo tutumpi, samoin
nyt suomennetun *Triton*-albumin päähen-
kilö **Roco Vargas**. Alunperin Triton on jul-
kaistu vuonna 1984.

Roco Vargas on toiminut 60-luvulla
avaruuslentäjänä, mutta 80-luvulle tul-
tessa hän on vetäytynyt syrjään ja ryhty-
nyt tieteiskirjailijaksi. Vanha ystävä tulee
kuitenkin häiritsemään hänen joutilaaisuut-
taan, ja ennen pitkää Vargas antautuu
päättäväisyytensä seikkailuun. Tieteiskir-
jailijan kuoron alta paljastuu hykerryttä-
vällä tavalla machoilleva avaruussankari,
jolle mikään tehtävä ei ole liian suuri. Täl-

lä kertaa ongelmana on hirvittävä kui-
vuus, johon Vargas lähtee noutamaan
ratkaisua Tritonista, Neptunuksen kuusta.

Torres kuuluu ns. ligne claire-koulukun-
nan mestarillisimpiin taitajiin. Ligne claire,
"selkeä viiva", on tyylilaji, joka 70-luvun
lopulla alkoi kohittyä *Hergen Tintin* pel-
kistetyin kuvailmaisuuden pohjalta. Sen kuu-
luisimmat nimet, **Ever Meulen**, **Joost
Swarte**, **Serge Clerc** ja **Ted Benoit**, ovat
jääneet meillä poikkeuksellisen vähälle
huomiolle. Ligne claire korostaa graafisen
ilmaisun puhtautta; sen peruselementtei-
nä ovat viiva ja lähes täydellinen varjos-
tuksesta luopuminen.

Tarinaltaan Triton ei ole parasta mah-
dollista Torresia, mutta toimii aivan oivalli-
sena taiteliiaesittelyinä. Torresin kulmikas
viivankäyttö on älykästä ja laajat tasaiset
väripiirrat vielä korostavat sitä komeasti.
Hänen visuaalinen kielensä on kiehtovan
anakronistista; tapahtumat sijoittuvat vuo-
teen 1982, mutta tarinan konteksti ja at-
mosfääri ovat kuin suoraan 40-luvulta.
Tai oikeammin: hänen Roco Vargas -
seikkailunsa ovat kuin science fictionia
40-luvun perspektiivistä.

mahtipontisuus ovat jo haitaksi.

Mutta Kadonnut kaivos/Kultainen luoti
on vuodelta 1972, alkuaikojta, jolloin teki-
jät osasivat vielä lopettaakin tarinansa.
Niinpä se onkin jännevä kokonaisuus.
Kertomus on perinteinen moraalinen län-
nentarina kadonneesta kultakaivoksesta
ja sitä tavoittelevista seikkailijoista. Hyvät
ovat hyviä ja pahat pahoja.

Kuvausstyylillä on sen sijaan modernimpi.
Se on paljon velkaa myöhäiselle ameri-
kalaiselle lännenelokuvalle. Peckinpahille
esimerkiksi. Ennen lajiittuun kuolemaa
villiinänneen kiiltokuva naamuntui realisti-
semmaks. Blueberryssäkin parta kasvaa
hyvillekin ja hiki haisee. Eivätkä sankarit-
kaan ole mitään partiopoikia.

Myös Giraud'n kuvankuljetus on koros-
tetun elokuvamaista. Peckinpah tulee
taas ensimmäisenä mieleen, mutta myös
Sergio Leonen italowesternit. Selatessa
sivut näyttävät ahtailta. Ruutuja on mah-
duttu tiheään. Tämä kielii toisaalta tari-
nan yksityiskohtaisuudesta, toisaalta Her-
gen perinteestä, vaikkei piirroksella muis-
tutakaan Tinttiä. Myös Hergen koulukun-
nalla ruudut olivat pieniä ja tiheässä. Lu-
ettuna kerronta on kuitenkin selkeää.

Giraud'n ihmiset ja maisemat ovat rea-
listisia. Piirroksella suosii sivellintä ja tun-
nelmia. Näistä 70-luvun alussa ilmesty-
neistä albumeista ei vielä aavistaisi piirtä-
jän toisen minän, Moebiuksen, viivatek-
niikkaa, vaikka tekniikat 80-luvulla olivat
kin lähestyneet toisiaan - molempien va-
hingoksi.

Harri Römpötti

Torresin henkilöahmot ovat lievästi
parodisia **Frank Robbins** -plagiaatteja,
eikä albumin tarina rakenteeltaankaan
kauas heitä vanhoista *Johnny Hazard* -
klassikoista. Sivuhenkilöiden joukossa
tarkkaavainen lukija voi havaita **W.C.
Fieldsin** kaltaisia julkiksia.

Albumin kansiteksteistä päätellen *Jala-
valla* on aikomus julkaista runsaamminkin
Roco Vargasin seikkailuja. Scifi-sarjaku-
vien joukossa Torresin albumit ovatkin
varsinaisia helmiä, joiden kevyttä, huu-
morintäyteistä jouhevuutta ei voi edes
verrata *Valerianin*, joka näyttää aloitta-
neen sekä graafisen että käsikirjoitukselli-
sen syöksykierteensä.

Toivottavasti Roco Vargas löytää no-
peasti uskollisen ihailijapiirinsä, jottei se
yhden koenumeron jälkeen hautautuisi
unholaan, kuten **Tardin** loistavalle *Ade-
llei* kävi. Tritonin luettavuutta häiritsee
lievästi **Annette Tuunaisen** tekstausjälki,
joka on paikoitellen tukkoista ja rytmiton-
ta.

Harto Hänninen